

supplere Vandforsyningen enten ved at anvende den Bæk, der danner Stjeldet mellem Marselisborg og Moesgaard eller ved at anlægge Dpsamlingsreservoarer i Møllebækkens snævre Dale eller ved at anlægge et Hjælpedampumpewærk paa Byens Grund ved Mølleaaen. Medens Bestaffenheden af Vandet i Mølleaaen og i Stovbækkene paa det Nærmeste er den samme, og alle Vandværkerne ville kunne levere tilstrækkeligt Vand og anlægges for omtrent samme Sum, nemlig det af English og Hansen først projecterede Vandværk (Damptryksprojectet) for 146,200 Rb., Mølleprojectet for 158,700 Rb., Marselisborgprojectet for 150,000 Rb. eller, naar et Forslag af Vandinspecteur Poulsen om at forsøge Rørens Dimensioner tages til Følge, henholdsvis 150,200, 162,700 og 160,000 Rb., ere Drifts- og Forrentningsomkostningerne forstjellige og afgjort i Faveur af Marselisborgprojectet, idet de ere beregnede til henholdsvis 12,650, 11,316 og 10,371 Rb. for de 3 Projecter. Comiteen tilraadede:

at anlægge et Vandværk for Byens Regning,

at modtage Godseier Ingerslevs Tilbud om Afstaaelsen af Møllebækkene, men foreløbig ikke at søge at erhverve Brugret til Vandet i Stampemøllebækken,

at søge Anlægscapitalen tilveiebragt ved at optage et Laan paa ca. 160,000 Rb.

at føre Huusledningerne til Husenes Forstæde, men lade Huuseierne bære Udgiften ved Ledningerne i Husene, og

at tilveiebringe de til Drifts- og Forrentningsudgifterne medgaaende Beløb deels ved en efter Bygningernes Assurance-sum beregnet Afgift, som udredes med et større Beløb af de Huuseiere, der have Vandledning i deres Huse, deels ved en aarlig Betaling for hver Hane en Huuseier ønsker anbragt foruden den første, deels ved en efter den brugte Vandmængde beregnet Betaling for det Vand, der anvendes i industrielle Diemed, deels, forsaavidt den fornødne Sum ikke ad disse Veie indkommer, ved Ligning paa Formue og Leilighed. (See Mødet 3. December 1868.)

¹⁷⁸/₁₈₆₈. Man fandt Intet at erindre mod et af Havnecommissionen fremsendt Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for 1869.

Mødet 3. og 4. December.

⁸⁰/₁₈₆₇. Fra Physicus Weis var modtaget en Strivelse, hvori han bestemt udtalte sig mod Planen til at forsyne Byen med Vand fra Sili-
stria Møllebæk, som formeentlig hverken kunde yde tilstrækkeligt eller godt Vand. I førstnævnte Henseende henviste han deels til, at Bækken enkelte

Steder benytttes til Overrisling, hvilket sandsynligviis i Fremtiden vil stee i større Omfang, saa at Vandmassen, der allerede nu er lille, bliver yderligere formindstet ved Fordampningen, deels til, at der fra tidligere Tid høves Exempler paa, at Stampemøllebækken i enkelte Somre næsten slet intet Vand har ført, og noget Lignende vilde kunne hælde med Silistria-bækken, der kommer fra samme Bakkerække. I Henseende til Vandets Qualitet gjorde han opmærksom paa, at det benytttes til Slemning af Leer til de ved Bækken liggende Teglværker, og at det let vil kunne inficeres baade ved Afløb fra de Møddinger, der findes eller kunne ventes anlagte i Nærheden af Bækken, og ved at der fra overrislede Enge tilflyder Bækken Vand, som medfører forraadnede Plantestoffer. Stiftsphysicus raadede derimod til at tage Vandet fra Mølleaaen, hvor der stedse vil være nok, og hvor mulige urene Tilløb ikke ville faae nogen Betydning, da de ville udgjøre en forsvindende Deel af Vandmassen, og deres urene Stoffer for en stor Deel kunne optages af Vandplanterne; han ønskede isvrigt hele Sagen forelagt Sundhedscollegiet eller Professor Hornemann til Betænkning. I Modsetning til denne Udtalelse fra Stiftsphysicus var der fremkommet Erklæringer fra Civilingenieur Obel og Vandinspecteur Poulsen. Den første gif ud paa, at Silistriabækken ikke var mere udsat for ureent Tilløb end ethvert andet Vandløb, og at Forholdene her endogsaa vare gunstige i saa Henseende, da den Dal, hvori Bækken flyder, ikke er eller sandsynligviis nogensinde vil blive synderlig bebygget, og Fordlagene ved Bækken ere af en saadan Bestaaffenhed, at de afgive Overfladevandet til Bækken i næsten fuldkommen rensset Stand. Hvad særlig Gjødningvand angik, antog Civilingenieur Obel, at der ikke var Fare for, at Landmændene, som kjendte Gjødningens Værdi, stulde lade ret meget deraf flyde i Bækken, og det, der kom i den, vilde Bundfældningsbeholderen og Filtrene let kunne udsondre; den befrygtede Ulempe vilde derhos ganske kunne fjernes ved enten strax eller senere at opkaste Grøster langs Bækken. Vandinspecteur Poulsen antog ligeledes, at Tilløbet af ureent Vand vilde blive høist ringe og ved Filtreringen tabe al Betydning; han fremhævede derhos, at de største Vandværker i Udlandet forsynes fra Floder, som i langt høiere Grad ere udsatte for urene Tilsætninger, uden at man sporer nogen Ulempe deraf.

I Communalbestyrelsen blev det fra enkelte Sider yttret, at Sagen var altfor vigtig til at der burde tages Beslutning, forinden alle Oplysninger, som kunde have nogen Indflydelse paa Afgjørelsen, vare tilbeiebragte. De anstillede Undersøgelser om Vandets Mængde og Bestaaffenhed burde derfor fortsættes, og tillige burde det oplyses, om den Høide, hvortil man vilde hæve Vandet i Reservoiret, var tilstrækkelig til, at det ved

Selvtryk kunde bringes op i alle Husene. Endelig burde der staffles Vis-
hed for, at det nødvendige Laan kunde erholdes, og for, at Beboerne vare
villige til at benyttet Vandet og til at bære den forøgede Skattebyrde,
Vandværket vilde foranledige; for at lære Stemningen i saa Henseende
at kjende, burde man forelægge Sagen for et Raadstuemøde. Committeeen
bestreb, at der behøvedes flere Oplysninger i Sagen end de alt forelig-
gende. Den fremhævede, at Undersøgelserne angaaende Vandets Mængde
vare fortsatte i Løbet af 1½ Aar, og at de bestandig ogsaa i den for-
løbne meget tørre Sommer havde givet det Resultat, at der vilde være
Vand nok for en langt større Befolkning, end Aarhus for Tiden har;
i lige saa lang Tid var Vandet stadig bleven prøvet af Committeeens Med-
lemmer og havde stedse været klart og uden ringeste Affmag, ligesom det
to Gange var underkastet kemisk Analyse og fundet meget godt; Reser-
voiret tænktes anbragt paa det høieste Punct i Eggen, og da Høiden 79
Fod over dagligt Vand, hvorfra Vandet ved Selvtryk skal flyde ind i
Byen, hvis høieste Punct ligger 50 Fod over dagligt Vand, paa det Nær-
meste svarede til den, hvortil Vandet fra Mølleaaen efter English og
Hansens Plan skulde hæves, var der al Grund til at antage den for
tilstrækkelig. At sammenkalde Byens Beboere til et Raadstuemøde for at
lade dem afstemme om Sagen, vilde efter 1. Januar 1869 være stridende
mod Communalloven, og da kun Ministeriet kunde tage Bestemmelse om,
at en Sag skulde forelægges et Raadstuemøde, vilde det være saagodt som
umuligt at faae det sammenkaldt forinden; Communalbestyrelsen, som re-
præsenterede Byen, var just sat til at udtale Byens Mening, og den burde
ikke mangle det moraliske Mod til selv at paatage sig Ansvaret.

Da flere Medlemmer ønskede at gjøre sig nærmere bekendte med de
fremkomne Skrivelser fra dHrr. Weis, Dbel og Poulsen, blev Sagen
udsat. (See Mødet 10. December 1868.)

^{162/1867.} Tvende Skrivelser fra Ligningscommissionen angaaende
Mølleier Weis's Skattepligt til Communen overgaves Cancelliraad Jen-
sen til Betænkning. (See Mødet 23. December 1868.)

^{127/1868.} Fra 1ste Skyttekreds modtoges en Skrivelse, hvori Besty-
relsen udtalte, at det i høi Grad vilde stade Skyttesagen her i Byen,
hvis man formeente Skyttekredsen at benytte Banen i Riisflov, da de mi-
litære Skydebaner, til hvilke Skytterne i saa Fald maatte søge at erholde
Afgang, ligge saa langt fra Byen, at det vilde blive umuligt for de fleste
af Skytterne at deeltage i Øvelserne. Bestyrelsen agtede isvrigt at fore-
lægge Sagen for en Generalforsamling, som skulde afholdes i Foraaret
1869, men gjorde opmærksom paa, at den Afgjørelse, der ved samme blev
truffen, ikke vilde være bindende for Cathedralstolen, hvis øverste Klasse

ligeledes holdt Skydeøvelser i Skoven. Man besluttede, forinden Videre foretoges i Sagen, at henvende sig til den Høistcommanderende for at erfare, om der paa Begjæring fra Vedkommende kunde ventes indrømmet Skyttekredsen og Cathedralskolen Udgang til de militaire Skydebaner. (See Mødet 18. December 1868.)

^{142/1868.} Man anbefalede tvende Indstillinger fra Borgmesteren og Byfogden om Tilladelse til at sælge endeel af deres Embedsjorder udenfor Frederiksport til Actieselskabet til Opførelse af billige Arbejderboliger for 1000 Rd. pr. Tønde Land.

^{158/1868.} Da den forrige Byfoged havde erklæret, at han aldrig havde været i Besiddelse af den endelige Contract mellem Byen og Gascompagniet, og at det ikke var usandsynligt, at en endelig Contract aldrig var bleven oprettet, idet Byfoged Nielsen, der havde haft den væsentligste Deel i Sagen, var død kort efter at den foreløbige Overenskomst mellem Byen og Gascompagniet var bleven approberet af Ministeriet, vedtoges det at rette en Forespørgsel til Gascompagniet om, hvorledes Sagen forholdt sig, og forsaavidt Gascompagniet heller ikke var i Besiddelse af Contracten at foreslaae, at der nu affluttedes en Contract paa Basis af den foreløbige Overenskomst, saaledes som denne ved forskjellige Bedtægter var bleven modificeret.

^{179/1868.} Fra Politimesteren var modtaget Meddelelse om, at Stiftamtet, førend det approberede, at der af Politikassen anvendtes et Beløb til Opførelsen af en Politistation, ønskede afgjort, om der ikke kunde staaes Plads til Stationen i Raadhuusbygningen ved at gjøre denne en Etage høiere. Denne Sag overgaves den bestaaende Committee for Raad- og Arresthuset til Betænkning.

^{180/1868.} I Anledning af et Andragende fra Kammerraad Erichsen om, at Communalbestyrelsen enten vilde foranledige Mænd udmeldte til at fastsætte den ham tilkommende Erstatning for Benyttelsen af en paa hans Eiendom Matr. Nr. 2 b aabnet Gruusgrav eller overlade Sagen til Markdirectionen, overdroges det denne at bestemme Erstatningens Størrelse.

^{181/1868.} Det overdroges Politimesteren at træffe Overenskomst med Byens Vægttere om, at de skulde give Afkald paa at erholde de dem tilkommende nye Uniformsfrakker og mod en passende Godtgjørelse benytte deres egne Klæder i deres resterende Functionstid.

^{184/1868.} Fra Markdirectionen var indkommen Meddelelse om, at Slagter Henriksen uberettiget havde en Bolig indrettet paa en til ham udleiet Jordlod, som tilhører Communen. Det overdroges Nielsen og Baes i Forening med Markdirectionen at undersøge Sagen.

^{195/1868.} Man besluttede at udsætte Valget af et Medlem af Valgbestyrelsen for Landssthingskredsen til efter Nyaar.

^{187/1868.} Til Voldgiftsmænd ved Jagtrettens Afløsning for de næste 3 Aar valgtes Proprietair A. Faurischou og Adjunct Høeg-Guldberg.

^{190/1868.} I Anledning af, at der efter Indenrigsministeriets Forlangende skulde udarbejdes et Kort over de Havnen tilhørende Arealer, blev det overdraget Borgmesteren, Nors og Gamst i Forening med Delegerede fra Havnecommissionen at fastsætte Grændsen mellem Byens og Havnens Territorium.

Åbødet 10. December.

^{80/1867.} I Sagen om Anlæggelsen af et Vandværk var siden sidste Møde fremkommen en ny Skrivelse fra Justitsraad Weis og en Udtalelse fra dHrr. English og Hansen. Justitsraad Weis imødegik de af dHrr. Dbel og Poulsen fremsatte Indvendinger mod hans Udtalelse om Marselisborgprojectet og fastholdt sin Paastrand, at det var usikkert, om den projecterede Vandledning kunde levere tilstrækkeligt Vand, og at Vandet en Tid af Aaret vilde faae en Tilfætning af Leer og sandsynligviis af og til blive inficeret af Gjødningssstof.

DHrr. English og Hansen bestred Rigtigheden af nogle Puncter i Civilingenieur Dbels sammenlignende Betænkning over Vandværksprojecterne og anslog Anlægscapital og Driftsomkostninger for Damptryksprojectet, Mølleprojectet og Marselisborgprojectet til henholdsviis 140,877, 146,805 og 150,000 Rd. og 12,400, 10,703 og 9,771 Rd.

Efterat det var blevet vedtaget, at Sagen ikke skulde udsættes paa Grund af, at disse Actstykker vare fremkomne, og efterat de forskjellige Ansøuelser om, hvorvidt Sagen var tilstrækkelig oplyst, og om der burde gives Beboerne Leilighed til at udtale sig, paany vare komne tilorde, blev Committeeens enkelte Indstillingspuncter satte under Behandling. Da det andensteds har viist sig forbundet med betydelige Ulemper, at Communen paa sin Beføstning fører Ledningerne et kortere eller længere Stykke ind i Husene, vedtoges Committeeens Forslag om kun at føre Ledningerne til Forsiden af Husene for Byens Regning. Skjøndt man erkjendte, at ogsaa de Grundeiere, der ikke ville have Vand ledet ind i deres Eiendomme, vinde ved at Vandværket anlægges, fandt man det uføreneligt med Bestemmelserne i Lov 11. Februar 1863 at paalægge saadanne Grundeiere en særlig Skat i Anledning af Vandværket. Med denne Modification vedtoges Committeeens Forslag om Drifts-, Forrentnings- og Amortisationsomkostningerne, der altsaa forsaavidt de ikke dækkes ved den Betaling, der erlægges af Consumenterne, blive at ligne paa Formue og Leilighed. Med Undtagelse af Apothek-